

Hoop?!
in
Libanon
en Syrië

De betekenis van hoop

Diaconaal project 26-28

Een actie van:

hgub

De betekenis van hoop

Theologische inzichten vanuit de praktijk in Libanon en Syrië

'Why do you need hope and how do you keep it? Let me stop by saying, if you don't have hope, you cannot live in this part of the world. Without hope you either leave or you die while living here, although you're breathing, it doesn't matter. Because it's very easy to die in this part of the world. Either physically or spiritually or socially.' – Hadi Ghantous, predikant in Minyara

Sporen van hoop in Libanon & Syrië

Eind februari 2026 trokken we ruim een week door Libanon. We hadden prachtige ontmoetingen met Libanese, Syrische en Armeense christenen. We hoorden over de crises die zich maar in Syrië en Libanon blijven opstapelen en hoe mensen met moeite het hoofd boven water houden. Armoede kreeg een gezicht in de huisbezoeken die we meemaakten en we hoorden schrijnende verhalen van de Syrische kinderen uit de vluchtelingkampen in het noorden van Libanon. We spraken Social Workers die zich met hart en ziel inzetten om de meest kwetsbaren uit de wijk Burj Hammoud te begeleiden. We ontmoetten leerkrachten met zoveel liefde voor de Syrische vluchtelingkinderen, dat zij als familie voor elkaar werden. We ontmoetten een pastor uit Syrië die niet wegvlochtte bij de overname van het regime, omdat hij zich door God geroepen voelde om te blijven, ondanks de gevaren die dat met zich meebracht. Maar het waren geen makkelijke verhalen. Geen 'vertrouw maar op God en alles komt goed'. Sterker nog, we waren nog geen 24 uur weg, of de oorlog tussen de VS en Iran brak uit, waar Libanon al snel onderdeel van werd. Wat betekent hoop, juist te midden van alle crises?

De keuze om te vertrouwen

Als sleutelwoord hoorden we 'vertrouwen' in veel gesprekken terugkomen.

'We trust in God who is faithful in His promises, even when the circumstances are very difficult. This is what hope is. And it is not a wishful thinking, but trusting God in any way we can.' – Lena Danaoghlian, Social worker bij het Social Action Committee

Juist in de context van moeilijke tijden en tegenslag, getuigen de mensen dat zij nog steeds op God blijven vertrouwen. In het gesprek met een paar Social Workers werd benadrukt dat hoop geen gevoel is, maar een keuze die zij steeds opnieuw maken.

'En hoop is ook iets wat je belichaamt. Door te geloven en door lief te hebben komt hoop tot stand. Het is niet iets buiten je maar iets wat je zelf kunt doen.' – Wilbert van Saane, Studentpastor en docent Theologie in Beiroet

Woestijn

Die context van moeilijke tijden en tegenslag, kwam meerdere keren terug in het beeld van de woestijn: een plek waar het moeilijk vertoeven is, maar die je ook vormt en waar je niet alleen doorheen gaat.

'Sometimes you feel sad, or lonely. You are in the desert. But you know He is there, the desert is a spiritually forming.' – George Shammas, student Theologie in Beiroet

Hierin hoorden we ook een reflectie op het heersende denken in het westen, waar we geneigd zijn om onze zekerheden (ons vertrouwen) op onze goede omstandigheden en materiële zaken te stellen. In de woestijn word je teruggeworpen op God. Dat is niet gemakkelijk, maar God Zelf is erbij.

'Hope is the struggle to not be paralyzed by fear. God is walking with you through the wilderness. Make use of the wilderness to grow in your faith.' – Hadi Ghantous

En de woestijn, waar God 40 jaar lang wandelde met Zijn volk, is niet het enige beeld:

'He was not there only at the resurrection, He was there on the cross. He was not only there, after they entered the land, or only with them when they passed the sea. But He was with them walking inside the sea. He was with them in the wilderness, so for me in that sense hope is believing that we can move, that we can go on. We have a God Who is with us. We have strength going on, even when the situation does not change. We deal with the situation in a different way.' – Hadi Ghantous

Ook als het niet beter wordt

Een voorbeeld van zo'n situatie die niet lijkt te veranderen, vinden we in Aleppo. Er wordt ons verteld hoe tot twee keer toe een kerk is gebombardeerd en opnieuw is opgebouwd, om vervolgens door een aardbeving weer in te storten. De kerk is voor de derde keer opgebouwd. Het vraagt moed en hoop om dit te blijven doen.

'Of course I hope that the situation will change and we will have a better life, but even if that doesn't happen, I believe that God is with us in that and I want people to feel that. To see glimpses of God's presence with us, with them, in the midst of what is going on. In the small things, not the big things. So in that way they can find energy, strength to keep going.' – Hadi Ghantous

Zo'n glimp van hoop werd ook prachtig verwoord door een pastor uit Syrië:

'But there was one moment in my life where I felt what really hope means. A couple of months ago, I carried my first baby girl. And I smiled to her. Even I have nothing sure about her future. I have no idea, how her future will be. But I'm still smiling and promising her that I will care for her all that I can do. From where is this power giving to me? Only to the faith I have and the hope I have.' – Adon Naaman, predikant in Homs

Tijdens ons verblijf in Libanon trekken we een dag op met Arshag. Een jongen die opgemerkt werd in de kliniek in Bourj Hammoud vanwege zijn blauwe plekken. Door het geweld van zijn vader was hij zelf ook gewelddadig geworden en van school gestuurd. De Social Workers zijn met hem in contact gekomen, hebben vader kunnen helpen om geen geweld meer te gebruiken en ondersteunen de jongen met therapie en onderwijs, zodat hij weer naar school kan. Nog steeds zijn

er grote uitdagingen in het gezin, wat in grote armoede leeft. Maar de Social Worker verwoordt het prachtig:

'Hope is not the same as happiness. It's about hope even during the crises. Do you know what an image is of hope? Today, when I saw Arshag smiling and having fun with you, that is hope.' – Social Worker Karagheusian Primary Healthcare Center

Romeinen 8

Op onze reis denken we na over Romeinen 8: niets ons kan scheiden van de liefde van God in Jezus Christus. Dit is geen goedkope hoop, 'vertrouw maar op Jezus en alles komt goed'. Nee, juist dwars door de verdrukking en benauwdheid die men in Libanon en Syrië meemaakt heen, is er het vertrouwen dat niets ons kan scheiden van de liefde van God in Jezus Christus. Als Hadi's vrouw aan hem vraagt: 'Is de kogel dit keer voor jou?' Of als Adon merkt dat de sfeer op straat in Syrië grimmiger wordt, de IS-vlag weer te koop is en christenvervolging toeneemt. Juist dan klinkt de belofte dat zelfs verdrukking of de dood hen niet kan scheiden van Gods liefde.

Wees niet bang

Wanneer we over hoop nadenken, komen we ook op definities van wat hoop níet is: angst.

'I always come with the idea that the opposite of faith is not doubt, but it's fear. When fear overcomes us, we're paralyzed and we die. So practically hope is for me to always find something to fight fear and always find touches of love within this fear and to be able to move forward.' – Hadi Ghantous

Uiteindelijk is het de liefde die alle angst verdrijft (1 Johannes 4:18), dat is waarmee we de angst moeten bevechten. Te midden van de dreiging en angst, op zoek naar een glimp van liefde.

Tijdens de weekopening van de Arab Baptist Theological Seminary werd Mattheüs 6:19-34 gelezen, waarin de oproep om niet bezorgd te zijn als een refrein door de perikoop heen klinkt. Juist in het kader van de crises die zich maar opstapelen in Libanon en Syrië en in de verhalen die menig aanwezige (muslim background believers) met zich meedragen, is dit een hoopvol verhaal. Zoek eerst het Koninkrijk van God, vertrouw dat Hij voor je zorgt, dwars door alles heen. God zal je vervolgens ook geven wat je nodig hebt. Daar getuigde ook het Armeense gezin wat we bezochten van. Samen met hun drie dochters leven ze in grote armoede en toch vertellen ze ons hoe God steeds weer in alles voor hen zorgt en voorziet. We hoeven niet bang te zijn, want God Zelf is met ons:

'If I want to speak to the Dutch youth, I will say each time you feel you are lonely, you are desperate, you are suffering... Always remember that God is seeing you, looking for you, even crying about what is happening to you. And our God is standing at the door, knocking on the door and we just need to open the door of ours hearts to let Him enter. Change us. Give us power, to change the whole world.' – Adon Naaman

Jezus Christus, bron van hoop

Tegelijkertijd getuigen de christenen in Libanon en Syrië er ook van Wie hun hoop is:

'We are the people of hope because Jesus defeated death and He's resurrected, we are in Christ.' – Abed El Kareem, docent aan het ABTS

Juist in de uitdagingen en crises die Libanon en Syrië kennen, ervaren de christenen het 'reeds' en het 'nog niet' van het Koninkrijk van God. God is dichtbij, Hij is hier, maar het Koninkrijk is nog niet volledig doorgebroken.

'In this circumstances where there are hardships, there's this, there's the already and not yet. We're living in the in-between of that. God in Christ, He's with us in in this tense reality and He's taking us all the way into the fulfillment of His work. (...) As Paul says in in 2 Corinthians, we are these vessels of the treasure in us and we're cracked, we're broken, but God shows His love and His hope and His healing to us and through us to the world. Let's carry Christ with us and let Him carry us in His presence into the world so that we, beholders of that hope and God will spread that hope through His church, His family.' – Abed El Kareem

Hoopgever zijn

Dit laatste is wat we het meeste hebben gehoord en gezien in Libanon en Syrië. Wanneer mensen spreken over hoop, getuigen ze er steeds weer van hoe de kerk een bron van hoop is voor de mensen om haar heen. Dat wordt zelfs een plicht van iedere christen genoemd.

'As a Christian you see the undeserved grace that you received. It's your calling to share this grace with others.' – George Shammas

Vanuit de kliniek in Burj Hammoud zien ze hoe hun werk en het Evangelie verschil maakt in de levens van de mensen die er komen. De directeur geeft aan dat de meesten van hen de vier Evangeliën niet lezen, maar dat hij hoopt dat ze in hen 'een vijfde Evangelie' ontvangen en het goede nieuws van Jezus Christus 'lezen' door wat er gedaan wordt.

'Hope: that we can make a difference in the life of the people that are coming here.' – Serop Ohanian, directeur Karagheusian Primary Healthcare Center

We zien hoe het Social Action Committee dit in de praktijk brengt naar de meest kwetsbare mensen in Burj Hammoud. We zien hoe de Compassion-scholen dit in de praktijk brengen onder de vluchtelingkinderen uit Syrië. George vertelt hierover:

'So, hope for me does not depend on expectation of what I should do in the future, but what I should start from now because I might be hope to others. (...) For us in Lebanon and in Syria, we know that the capability, maybe financial capability of the church isn't big, but for us, faithfulness comes first. Efforts come second, but it's all covered through the Holy Spirit that moves us.' – George Shammas

En we zien hoe de kerk in Minyara op praktische manieren er voor de mensen probeert te zijn in allerlei (medische) voorzieningen.

'Making those glimpses of hope do not depend always on how big you are, on how powerful you are. But they depend on how committed and how visionary you are (...). We have a cause, to touch people lives, by glimpses of the Kingdom. (...) And if by touching that will make them want to worship with us, that's great, that's even better. But even when they don't want to worship with us, if they can experience God's love through us, we are so happy with that.' – Hadi Ghantous

De God van hoop

Na een week vol met ontmoetingen en verhalen uit Libanon & Syrië hebben we meer ontdekt van hoe 'hoop' er in de praktijk van de kerken hier uit ziet. Er klinkt een oproep om zonder angst te vertrouwen op God, dwars door alle crises heen, en om de hoop die in ons leeft ook weer delen met anderen.

'De God nu van de hoop moge u vervullen met alle blijdschap en vrede in het geloven, opdat u overvloedig bent in de hoop, door de kracht van de Heilige Geest.' Romeinen 15:13

